

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2017-12-19
2017:40SwedSec Licensiering AB
Licenshavaren**BESLUT**

Disciplinnämnden meddelar licenshavaren en erinran.

SKÄLBakgrund

Licenshavaren är anställd som rådgivare hos ett anslutet företag och innehavare av aktiv licens hos SwedSec Licensiering AB (SwedSec).

Företaget har anmält att licenshavaren bl.a. inte har hanterat en intressekonflikt på ett korrekt sätt.

Med hänvisning till företagets anmälan har SwedSec begärt att disciplinnämnden meddelar licenshavaren en varning.

Företaget har anfört i huvudsak följande:

I en granskning under våren 2017 uppdagades att licenshavaren, som under åren tecknat sig för vissa finansiella instrument som företaget tillhandahåller, hade sålt sina personliga innehav till företagets kunder. Försäljningarna skedde, med avvikelse från gällande rutin, till priser som var högre än de priser som gällde vid tidpunkten för transaktionerna. Vid de tre försäljningarna under våren var det en kund på köpsidan som både licenshavaren och en kollega var ansvariga rådgivare för. Köpet handlades av kollegan men båda hade insyn i ärendet.

Licenshavarens påstående om att handeln tidigare skett till annat pris är missvisande. Vidare stämmer inte licenshavarens påstående om att han fått ett muntligt godkännande från företagets VD. Det stämmer inte heller att VD eller någon annan ledningsperson har haft full insyn i affärerna i förväg. Rutinen för dessa affärer är att order skickas i anonymiserad form

till rådgivarna av BackOffice och att en rådgivare som har en potentiell kund tar ordern. Av en slump såg VD priserna för två affärer och ifrågasatte dem. VD var då ovetande om att säljaren var en anställd i företaget och att det tidigare skett liknande transaktioner där licenshavaren varit inblandad. Vid ett telefonsamtal med licenshavaren nämnde VD intressekonflikten, att som rådgivare sälja egna innehav till en kund i företaget.

Affärer mellan en anställd och en kund utgör en intressekonflikt. Licenshavaren har inte kontaktat sin chef eller compliance-funktionen eller hanterat konflikten på eget initiativ. Licenshavaren genomförde affärerna, som vid tidpunkten för respektive transaktion ekonomiskt var till hans fördel jämfört med om han hade sålt enligt gällande rutin. Agerandet har inneburit en försummelse i omsorgsplikten som licenshavaren i egenskap av rådgivare har gentemot sin kund.

Företaget har även noterat att licenshavaren inte anmält försäljningarna, trots att de utgör anmälningspliktiga ändringar i eget innehav. Licenshavaren har till företaget framfört att han under våren 2015 kontrollerat med företagets riskansvarige om innehav i dessa finansiella instrument var anmälningspliktiga och fått svaret att så inte var fallet. Företaget medger att licenshavaren vid det tillfället fick felaktig information och att han inte hade någon anledning att ifrågasätta den med tanke på att företagets dåvarande riktlinjer var otydliga på den punkten. Däremot har företagets riktlinjer för egna och närståendes affärer uppdaterats sedan dess och riktlinjerna som gäller i dag är otvetydiga. Företaget anser därför att han brutit mot riktlinjerna genom att inte anmäla sex säljtransaktioner.

I granskningen framkom också att licenshavaren vid ett flertal tillfällen handlagt både sina egna och sina familjemedlemmars affärer. Detta har dock i vissa fall varit svårt att fastställa, eftersom det inte finns någon dokumentation i företagets system. Licenshavarens handläggning av egna och närståendes affärer strider mot företagets etiska riktlinjer om att anställda inte får delta i handläggningen av ärenden som medarbetaren eller en anhörig till denne har ett personligt intresse i. Dessa riktlinjer har licenshavaren vid två tillfällen under de senaste åren bekräftat att han läst och intygat att han kommer att följa i sitt dagliga arbete. Att rutinen, som licenshavaren hänvisat till, saknar en bestämmelse för handläggning av hans egna affärer kan inte frånta honom ansvaret för att jäva ut sig från handläggningen av sina egna och närståendes affärer, särskilt inte i ljuset av att riktlinjerna har uppdaterats efter rutinens införande. Förbud att hantera egna ärenden är en grundläggande bestämmelse i finansiella företag och varje anställd bör ta ett eget ansvar för efterlevnaden av regeln. Licenshavaren har således brutit mot företagets etiska riktlinjer.

Företaget anser att det har en bra process för utbildning och implementering av de interna reglerna, men har förståelse för att en anställd kan missa vissa delar eller inte fullt ut förstår varför företaget lägger så mycket tid kring detta arbete. I den verksamhet som företaget bedriver, är det inte minst kundskydd som ligger till grund för de regler som verksamheten har att tillämpa. Företaget tillstår att det finns förklaringar avseende jäv och handläggningen av egna och närståendes order utifrån äldre rutiner och besked från företaget som

licenshavaren i god tro har agerat efter. Det är ett agerande som går stick i stäv med de riktlinjer som har tagits fram senare, men företaget har förståelse för att det har missats och företaget ser också att företaget hade kunnat vara tydligare gentemot licenshavaren för att undvika detta.

Företagets VD har därutöver lämnat följande kommentar: Licenshavaren har varit anställd i företaget under många år och under dessa år har han aldrig fått en skriftlig varning eller agerat på ett sätt där en skriftlig varning har varit på agendan. Gällande handläggningen av egna och närståendes affärer samt av anmälan av försäljningarna har licenshavaren delvis agerat utifrån vad han felaktigt trott varit en gällande rutin. Detta tar inte bort hans ansvar eller allvaret i det inträffade, men det är viktigt att ta med i bedömningen. Efter samtal med licenshavaren är bedömningen att licenshavaren inte avsiktligt har försökt att föra kunder bakom ljuset och han är djupt ångerfull över det inträffade. Företaget ser dock allvarligt på det som hänt och har internt tilldelat honom en skriftlig varning. Företaget kommer även att sätta upp en plan för hur han ska få bättre förståelse för de berörda riktlinjerna.

Licenshavaren har förnekat påståendet om regelöverträdelse. Han har anfört i huvudsak följande:

Han har varit anställd i företaget under många år. Eftersom företagets verksamhet har ändrats under senare år har regelverken successivt blivit betydligt skarpare. Under 2016 bestämde han sig för att avveckla alla sina privata innehav. Skälet härtill var att han insåg att det inte fanns någon sekretess för anställdas egna depåer, utan att många anställda har full insyn i andras privata affärer. – Vad avser försäljningarna till företagets kunder ändrade plötsligt företaget under början av 2017 rutinen vid dessa affärer. Samtidigt angav företaget att köpare och säljare kan komma överens om annat pris än den gällande rutinen. Sedan den nya regeln infördes har flera kunder, ca 50 procent av alla order, sålt finansiella instrument till priser som ligger över den gällande rutinen. Han förstod självklart att det fanns en risk för en intressekonflikt om han själv skulle sälja det aktuella innehavet, eftersom köparen med stor sannolikhet är en kund. Han valde därför en annan rådgivare att hantera samtliga affärer. Den rådgivaren fick också bestämma priset utifrån vad han ansåg var ett rättvisande pris. Rådgivaren satte ett pris som låg något över den gällande rutinen. Rådgivaren skötte all diskussion med kunderna och genomförde affärerna helt utan hans inblandning. De aktuella kunderna har haft mycket god kunskap om dessa finansiella instrument och fått ordentlig information av rådgivaren. Han anser med anledning av det anförda att han både uppmärksammat och hanterat intressekonflikten på ett bra sätt.

Vid ett telefonsamtal med VD angående prissättningen på en säljorder har denne uppgett att de priser som är satta på de finansiella instrumenten inte på något sätt är orimliga. Han har tolkat det telefonsamtalet som att saken var utredd och att han därmed hade fått ett godkännande av VD att genomföra affärerna till de satta priserna på de finansiella instrumenten. Sedan gick det tio dagar utan att han eller rådgivaren hörde något mer om detta. Om det hade funnits någon tveksamhet borde rimligtvis någon ha hört av sig till

honom eller rådgivaren för att diskutera eller stoppa affären. Han har svårt att se att det skulle falla något större ansvar på honom, eftersom VD ska utvärdera eventuella uppkomna situationer i företagets verksamhet som kan anses innebära intressekonflikter. Det kan även konstateras att de priser som rådgivaren satte på transaktionerna inte på något sätt var för höga, snarare tvärtom. När han nu i efterhand har läst igenom riktlinjerna en gång till, även om han tycker att han uppmärksammat och hanterat intressekonflikten genom att anlita en annan rådgivare, förstår han att han också borde ha kontaktat compliance för att diskutera transaktionerna innan de genomfördes.

År 2015 kontrollerade han med företagets riskansvarige om han behövde anmäla dessa instrument. I övrigt har han nämligen enbart placeringar i fonder som inte är anmälningspliktiga. Han fick ett skriftligt svar att innehaven inte var anmälningspliktiga. Att han inte anmält innehaven beror således inte på att han inte förstått att t.ex. aktier ska anmälas eller att han slarvat. Självklart måste han som anställd kunna lita på skriftliga besked från arbetsgivaren. Arbetsgivaren har inte heller återkallat sitt besked. Han har på intet sätt försökt att dölja innehavet för sin arbetsgivare, eftersom de finansiella instrumenten har förvarats i hans depå hos arbetsgivaren. Det kan nämnas att företaget under våren 2017 gick ut med ett förtydligande till alla anställda om att dessa finansiella instrument var anmälningspliktiga.

Under 2014 beslutade företaget att anställda inte fick hantera sina egna depåer. Eftersom företaget saknade IT-mässigt stöd och inte heller hade någon central funktion inom företaget som kunde hantera anställdas depåer och affärer, så valde företaget i stället en helt annan lösning. Företaget fattade då ett beslut som gick ut på att företaget utsåg två personer, där han var den ena, som fick i uppdrag att hantera alla anställdas depåer. I ett e-postmeddelande från företagets ledning angavs att den anställde inte själv kan vara ansvarig för sin egen depå. Vidare angavs att han hade blivit utsedd som ansvarig för alla anställda, vilket då givetvis måste tolkas som att rutinen även omfattade honom själv. Det angavs inte i e-postmeddelandet att han skulle anmäla till någon annan. – Han hade inte på något sätt bett om att få det här uppdraget, och det fanns ingen annan person som hade ansvar för att utföra affärer för båda kontoren. Det fanns ingen vägledning eller instruktion från compliance om att han skulle hantera sina egna affärer på något annat sätt än för övriga anställda. Företaget har inte heller under åren 2015 eller 2016 framfört några synpunkter på att han hanterat egna och närståendes affärer. Om företaget ansåg att affärerna hade hanterats på ett felaktigt sätt, har det funnits gott om tid att rätta till det hela.

Företaget har under tre år aldrig ändrat rutinen eller kommit med någon komplettering eller justering kring hanteringen av hur hans egna ärenden skulle skötas. Dåvarande compliance officer har varit tydligt informerad om lösningen och har inte invänt emot denna. Självklart måste han som anställd kunna lita på att hans arbetsgivare inte ger honom ett uppdrag som direkt bryter mot andra riktlinjer som företaget har. Riktlinjerna fanns redan 2014, så då har företaget fattat ett beslut som strider mot de egna riktlinjerna. Företaget borde i samband med beslutet att utse honom, även ha fattat ett beslut om hur hans egna ärenden skulle

hanteras. Detta beslut ligger på företaget och inte på honom som anställd. Även om han hade kunnat vara mer ifrågasättande kring rutinen anser han ändå med anledning av ovanstående att han inte har begått något fel. – Företaget har under sommaren 2017 beslutat om en ny rutin. Det kan inte vara en slump att företaget mitt under detta ärendes utredning bestämmer sig för att fatta ett nytt beslut om den praktiska hanteringen av anställdas egna depåer.

I samtliga tre fall av anmälda överträdelser mot honom finns det tydliga förklaringar till hans agerande. Det är företagets eget agerande och rutiner som legat till grund för hans agerande. Företaget måste därför bära det största ansvaret för det inträffade och inte han som anställd rådgivare. Han har arbetat i branschen under många år och aldrig varit i närheten av att bli anmäld för någonting. Anmälan till SwedSec kom som en chock för honom och han mår dåligt över det inträffade. Den totala bedömningen av hela ärendet borde inte bli strängare än att han ska meddelas en erinran.

Överväganden

Ingen av parterna har begärt muntlig förhandling.

Licenshavaren har till disciplinnämnden inkommit med ett e-postmeddelande där han ytterligare utvecklat sina synpunkter på de förhållanden som disciplinnämnden har att pröva.

Disciplinnämnden har tagit del av samtliga handlingar i ärendet och gör följande bedömning.

Företaget har anmält att licenshavaren inte har hanterat en intressekonflikt korrekt, då han gjort tre affärer med en av sina kunder till priser som avvek från företagets rutin om gängse pris som gällde vid tidpunkten för transaktionerna, men tillagt att det ytterst är kunden som sätter priset. Licenshavaren har uppgett att han uppmärksammat och hanterat intressekonflikten genom att anlita en kollega för att genomföra transaktionerna och att det var kollegan som fick bestämma priset utifrån vad denne ansåg skäligt samt att köpare och säljare kan komma överens om ett annat pris. Liksom disciplinutskottet finner disciplinnämnden att det inte är styrkt att de ifrågasvarande transaktionerna genomförts till priser som strider mot företagets anvisningar och att licenshavaren därför inte kan klandras för att priset blev högre än den gällande rutinen.

Licenshavaren har emellertid, inom ramen för sin tjänst, initierat transaktioner rörande egna innehav där en kund som han hade kundansvar för var köpare. Ett sådant förfarande medför att hans oberoende kan sättas i fråga och utgör en intressekonflikt. Detta borde han ha insett, och han borde innan transaktionerna initierades ha informerat närmaste chef eller compliance för att få råd om hur han borde hantera konflikten. Hans underlåtenhet i detta avseende är inte förenligt med företagets riktlinjer för hantering av intressekonflikter.

Företaget har vidare anmält att licenshavaren vid ett flertal tillfällen handlagt både sina egna och sina familjemedlemmars order och att detta strider mot företagets etiska riktlinjer. Av

utredningen framgår att företaget under våren 2014 beslutade att anställda inte fick hantera sina egna depåer och att företaget därefter fattade ytterligare ett beslut enligt vilket företaget uppdrog åt licenshavaren och ytterligare en person att hantera alla anställdas depåer. Licenshavaren har uppgett att han uppfattade detta beslut på så sätt att han kunde hantera alla anställdas depåer, inklusive sina egna. Företaget har medgett att informationen kunde ha varit tydligare för att undvika missförstånd. Disciplinnämnden konstaterar att det e-post-meddelande som åberopats av licenshavaren – med innehåll att anställda inte själva kan vara ansvariga för sina egna depåer samt att licenshavaren utsetts att ansvara för anställdas depåer – inte är helt tydligt i fråga om vad som skulle gälla för licenshavarens egna och närståendes depåer. Detta borde emellertid ha föranlett honom att kontakta närmaste chef eller compliance för att få besked om hur han skulle förhålla sig. Hans underlåtenhet i detta avseende har medfört att han agerat i strid med företagets riktlinjer för hantering av etiska frågor, vilka grundar sig på väl kända branschregler och där det tydligt framgår att medarbetare inte får handlägga sina egna eller närståendes affärer. Disciplinnämnden delar alltså utskottets bedömning att licenshavaren härvidlag har brutit mot de etiska riktlinjerna.

Beträffande företagets anmälan om att licenshavaren inte har anmält de aktuella försäljningarna, trots att dessa utgör anmälningspliktiga innehavsförändringar, är det ostridigt att licenshavaren hade fått en skriftlig bekräftelse på att förändringar i innehaven inte var anmälningspliktiga och att denna inte hade återkallats vid den tidpunkt då transaktionerna genomfördes. Med hänsyn till detta och övriga omständigheter anser disciplinnämnden att licenshavaren inte kan klandras för sin underlåtenhet att anmäla innehavsförändringarna.

Liksom disciplinutskottet har alltså disciplinnämnden funnit att licenshavaren har överträtt företagets regler om intressekonflikter och etik. Med hänsyn till vad licenshavaren anfört om de förhållanden under vilka han agerade anser emellertid disciplinnämnden, om än med viss tvekan, att påföljden kan stanna vid en erinran.

På disciplinnämndens vägnar

Ann-Christine Lindeblad

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Ann-Christine Lindeblad, f.d. justitierådet Marianne Lundius, direktören Carl-Johan Högbom, direktören Kajsa Lindståhl och f.d. chefsjuristen Jan Persson.